

Uchwała Nr SO.1.4016.429.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 11 grudnia 2025 r.
w sprawie wyrażenia opinii o możliwości sfinansowania przez Gminę Ostrów Wielkopolski
deficytu budżetu roku 2026.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca Barbara Dymkowska
Członkowie: Dorota Wierzbicka
 Małgorzata Łuczak

działając na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), po dokonaniu analizy przedłożonego tutaj w dniu 17 listopada 2025 r. projektu uchwały budżetowej Gminy Ostrów Wielkopolski na 2026 rok oraz projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2026-2042 wyraża

o możliwości sfinansowania przez Gminę Ostrów Wielkopolski deficytu budżetu roku 2026
opinię pozytywną z uwagą.

Uzasadnienie

W projekcie budżetu Gminy Ostrów Wielkopolski na 2026 rok zaplanowane zostały dochody w wysokości 153.923.272,15 zł oraz wydatki w kwocie 164.481.408,73 zł. Wynik budżetu to deficyt w kwocie 10.558.136,58 zł, który zgodnie z postanowieniem § 3 projektu uchwały budżetowej zostanie sfinansowany przychodami z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku krajowym w kwocie 8.533.000,00 zł oraz niewykorzystanymi środkami pieniężnymi na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 2.025.136,58 zł.

Relacja deficytu do planowanych dochodów budżetu wynosi 6,86%.

W projekcie budżetu zaplanowane zostały przychody w łącznej wysokości 16.203.136,58 zł, w tym:

- z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 14.178.000,00 zł oraz
- z tytułu wolnych środków o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy (§ 950) w kwocie 2.025.136,58 zł.

Rozchody zaplanowano w wysokości 5.645.000,00 zł i przeznaczono na wykup innych papierów wartościowych (§ 982) w kwocie 5.000.000,00 zł oraz spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992) w kwocie 645.000,00 zł.

Skład Orzekający podkreśla, iż w § 3 projektu uchwały budżetowej wskazano błędne źródło finansowania deficytu, bowiem w przychodach budżetu zaplanowano § 950 „Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy”, a nie jak wskazano w treści dotyczącej sfinansowania deficytu § 905 „Niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach”, zatem to przychody z wolnych środków należało wskazać jako źródło finansowania deficytu.

Zgodnie z art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483) uchwała budżetowa określa kwotę planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu. Wypełnienie wymogów wynikających z tego przepisu będzie można uznać za spełnione, jeżeli w uchwale budżetowej jako źródło sfinansowania deficytu budżetu zostaną wskazane służące temu prawidłowo zaplanowane w budżecie przychody.

Powyższe stanowi podstawę do sformułowania uwagi.

Na podstawie bilansu z wykonania budżetu Jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2024 r., sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 30 września roku 2025 oraz uchwały budżetowej Gminy Ostrów Wielkopolski na rok 2025 (po zmianach) Skład Orzekający ustalił, że na dzień wydania niniejszej opinii Gmina Ostrów Wielkopolski posiada do dyspozycji wolne środki w wysokości 2.025.136,58 zł niezaangażowane w budżecie roku 2025, które może zaangażować w budżecie roku 2026 pod warunkiem, że środki te nie zostaną wykorzystane do końca 2025 roku. Jednocześnie Skład Orzekający podkreśla, że rzeczywisty poziom wolnych środków, będzie możliwy do ustalenia dopiero po zakończeniu roku budżetowego, zamknięciu ksiąg rachunkowych oraz sporządzeniu sprawozdań finansowych za 2025 rok.

Analizując z kolei możliwość pozyskania przychodów z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952) w kwocie 14.178.000,00 zł, Skład Orzekający ustalił, że spłata zobowiązań Jednostki wraz z wydatkami na obsługę długu wyniesie w 2026 r. 9.300.381,00 zł, co stanowi 7,41 % prognozowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje na cele bieżące, przy dopuszczalnym wskaźniku spłaty zobowiązań, określonym w art. 243 ustawy o finansach publicznych, wynoszącym 8,23 %, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy.

Biorąc pod uwagę sytuację finansową Gminy Ostrów Wielkopolski uznać należy, że Jednostka ma możliwość pozyskania przychodów z tytułu kredytów w kwocie niezbędnej do sfinansowania deficytu budżetu 2026 roku zważywszy na fakt, że prognozowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej spłaty zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych wraz z wydatkami bieżącymi na obsługę długu w latach 2026 – 2042 nie powodują przekroczenia wskaźników maksymalnych określonych w przepisie art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, za wyjątkiem lat 2028-2029. Ponadto ryzyko niespełnienia wskaźnika z art. 243 istnieje także w latach 2026-2027 i 2030-2031 (zwłaszcza w roku 2030), w których występuje niewielka różnica pomiędzy wskaźnikiem „dozwolonym” a „planowanym”, zatem niewielkie odstępstwa od

przyjętych założeń mogą doprowadzić do naruszenia relacji wynikającej z przepisu art. 243 ustawy o finansach publicznych także w tych latach.

Zgodnie z art. 296c ustawy o finansach publicznych istnieją odstępstwa od zasad ograniczania zadłużenia JST na lata 2026-2029 i w latach tych relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Dla Gminy Ostrów Wielkopolski w roku 2028 relacja ta wynosi 52,03 %, a dla roku 2029 wynosi 46,96 %. Ponadto niezachowanie w latach 2024-2029 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1, nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych.

Skład Orzekający wskazuje zatem na konieczność stałego monitorowania prognozowanych wielkości budżetowych, w szczególności dochodów i wydatków bieżących, a w razie potrzeby dokonywania korekt tych wielkości, z zachowaniem zasady realistyczności prognozowania, ewentualnie dokonywania zmian w harmonogramie spłaty zobowiązań, celem zachowania reguły określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Konieczne jest rzetelne ustalenie możliwych do realizacji wielkości budżetowych w poszczególnych latach prognozy, przy czym należy mieć na uwadze, że prognoza musi być realistyczna i gwarantować we wszystkich latach, nie tylko zachowanie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, ale również realizację nałożonych na Gminę zadań.

W ocenie Składu Orzekającego źródła sfinansowania deficytu, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy o finansach publicznych, które prawidłowo należy wskazać w uchwale budżetowej są prawnie dopuszczalne i możliwe do pozyskania.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający wyraził opinię jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego
(-) Barbara Dymkowska

Pouczenie: Od niniejszej uchwały Składu Orzekającego służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

